

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/120/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8411202643
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hušeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:8411202643.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: ZH Kredit, s.r.o. so sídlom Karadžičova 10, Bratislava, IČO: 36 049 581, zastúpený JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom v Bratislave, Karadžičova 10, proti odporkyňi: H. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., M. G. XXX/XX, zastúpená OLEXOVA VASILISIN s.r.o. so sídlom Dunajská 18, Bratislava, IČO: 36 820 059, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS Prešov, Nám. Legionárov 5, zastúpený JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom v Stropkove, Nám. SNP 7, o zaplatenie 54,57 Eur s príslušenstvom, o odvolaní odporkyne proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 9C/59/2012-66 zo dňa 28. mája 2012 v spojení s opravným uznesením č. k. 9C/59/2012-78 zo dňa 28. septembra 2012, takto jednohlasne

rozhodol:

Odvolaací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením p o t v r d z u j e .

Ž i a d e n z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie vo veci zastavil s tým, že po právoplatnosti rozhodnutia vec postúpi Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou so sídlom v Bratislave. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal od odporkyne zaplatenia sumy 54,57 Eur spolu s poplatkom z omeškania vo výške 0,2 % denne z dlžnej sumy od 9.7.1999 do zaplatenia. Uvedená suma predstavovala dlžné poistné na zdravotné poistenie za obdobie marec až jún 1999 spolu s poplatkom za omeškanie s platbou tohto poistného v zmysle zákona č. 273/1994 Z. z.. Navrhovateľ uplatnenú pohľadávku nadobudol od správcu konkurznej podstaty úpadcu Perspektíva družstevná poisťovňa zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 7.7.2005. Súd prvého stupňa poukázal na ustanovenie § 18 ods. 9, § 19 ods. 2, § 21 ods. 1, 2, 4, § 58 ods. 1, § 59 ods. 1 zákona č. 273/1994 Z. z. účinného do 31.10.2004, kedy bol zrušený a nahradený zákonom č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Poukázal na ustanovenie § 18 zákona č. 581/2004 Z. z., ktorým bol oprávnený Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vykonávať dohľad nad verejným zdravotným poistením mimo iného tým, že vydáva platobné výmery vo veciach upravených zdravotnou poisťovňou, ak ide o pohľadávky na poistnom vyplývajúce z neodvedených preddavkov na poistné alebo neodvedeného nedoplatku na poistnom podľa osobitného predpisu. Ďalej poukázal súd prvého stupňa na ustanovenie § 85 h ods. 1, 2, 3 zákona č. 581/2004 Z. z., ktoré rieši vzťahy vzniknuté pred účinnosťou tohto zákona. Súd prvého stupňa mal za to, že zákon o zdravotnom poistení je normou verejného práva a vzťahy týkajúce sa platenia poistného na zdravotné poistenie teda nemožno zahrnúť pod vymedzenia uvedené v § 7 ods. 1, 3 OSP. Nároky na poistné na zdravotné poistenie, ako aj nároky na poplatky z omeškania s platbami poistného majú charakter pohľadávok vyplývajúcich z verejného práva a nie sú nárokmi z práva súkromného a ich charakter sa nezmenil ani tým, že sa pohľadávky postúpili na iný subjekt. Poukázal v tejto súvislosti na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. SŽo-KS 87/03, podľa ktorého nedoplatok na poistnom

na zdravotnom poistení je dlhom z práva verejného, pri ktorom poisťovňa vykonáva určitý rozsah správy vecí verejných na základe zákonného zmocnenia. Pri vymáhaní nedoplatkov na poistnom a poplatku z omeškania za jeho nezaplatenie nie je s platiteľom poistného v súkromnoprávnom vzťahu. Skutočnosť, že sporné pohľadávky vznikli ako nedoplatky na plneniach z práva verejného a nie ako z pohľadávky z práva súkromného spôsobuje, že ich charakter zostáva trvalo zachovaný a nemôže sa meniť. Postúpením pohľadávky sa dlžníkovu postavenie nemení, jej účelom je, aby došlo k zmene na strane veriteľa a nie, aby nastala zmena v obsahu postúpenej pohľadávky. Charakter pohľadávky z práva verejného sa teda nezmenil tým, že s pohľadávkou postúpili na iný subjekt. Vychádzajúc z uvedeného potom súd prvého stupňa konštatoval, že Úrad nad zdravotnou starostlivosťou je orgánom, ktorý je príslušný rozhodovať o nárokoch na dlžné poistné na poplatky z omeškania z neodvedeného alebo oneskorene odvedeného poistného, na ktoré mala zdravotná poisťovňa nárok podľa predpisov účinných do 31.12.2004. S poukazom na ustanovenie § 103 a § 104 ods. 1 OSP pre nedostatok právomoci súdu v danej veci, čo je neodstrániteľnou prekážkou konania, súd prvého stupňa konanie zastavil s tým, že po právoplatnosti rozhodnutia bude vec postúpená Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou so sídlom v Bratislave. Tento „Úrad“ si otázku, či návrh je podaný oprávnenou osobou a teda či možno vydať platobný výmer, rozhodne vrámcí príslušného správneho konania.

Uvedené uznesenie napadla odvolaním odporkyňa. Namietala, že konanie má pre nedostatok aktívnej legitímácie navrhovateľa vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a alternatívne uvádzala, že napadnuté uznesenie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia charakteru prejednávanej pohľadávky. Poukázala na ustanovenie § 526 ods. 1 OZ, dokiaľ dlžníkovi nie je oznámené postúpenie pohľadávky, je dlžníkom len voči postupcovi, t. j. len postupca sa môže účinne domáhať u dlžníka splnenia pohľadávky. Keďže pred začatím predmetného súdneho konania odporkyňa neeviduje žiadne oznámenie zo strany poisťovne ani navrhovateľa a navrhovateľ vykonanie oznámenia vrátane doručenia napriek námietke odporcu nepreukázal, konanie prebiehalo na návrh neoprávnenej osoby. Táto skutočnosť predstavuje prekážku akéhokoľvek postupu súdu, ktorým môže zmeniť právne postavenie dotknutých subjektov a to aj postupu podľa § 104 ods. 1 OSP. Trvala na tom, že prekážka aktívnej legitímácie navrhovateľa má byť pri skúmaní podmienok konania podľa § 103 OSP skúmaná prednostne pred skúmaním právomoci, inak môže dôjsť k neprípustnému stavu, že v dôsledku postúpenia je začaté správne konanie s odporcom ako účastníkom napriek tomu, že navrhovateľ začatie správneho konania a na začatie súdneho konania nebol oprávnený. Súd tak na základe nespôsobilého návrhu na začatie súdneho konania neoprávnene rozhodol o právach a povinnostiach dotknutých osôb a zároveň zbytočne otvoril sporné otázky ohľadom právnych účinkov spojených s podaním návrhu na začatie súdneho konania, ktoré by boli nesporné v prípade včasného ustálenia procesného postavenia navrhovateľa. Navrhovateľ mohol byť nanajvýš po skončení konania poučený, že svoj nárok môže po konvalidácii uplatniť na inom príslušnom orgáne. Súd prvého stupňa pri svojom rozhodnutí o nedostatku právomoci vychádzal zo záveru, že pohľadávka uplatnená navrhovateľom má aj po postúpení charakter pohľadávky z verejného práva, avšak tento súd neuvádza žiadne právne ani logické dôvody, ktoré by takýto záver opodstatňovali, preto je na právne účely neudržateľný, arbitrárny a obmedzuje odporcu v práve na preskúmanie rozhodnutia. Postúpením pohľadávky bol nárok poisťovne uspokojený, čo je ekonomicky odôvodnené najmä tým, že postúpenie bolo realizované ako odplatné. Keďže verejný záujem na úhrade verejného zdravotného poistenia bol naplnený v prospech poisťovne prostredníctvom postupníka a nemôže už byť doplnený ani podporený platbou dlžníka k rukám postupníka ako nezávislej súkromnoprávnej osoby, odpadli všetky dôvody, pre ktoré by mala byť pohľadávka naďalej charakteru pohľadávky z verejného práva. Poisťovňa ešte pred začatím súdneho konania stratila oprávnenie na činnosť zdravotnej poisťovne a následne ako bežná obchodná spoločnosť zanikla bez právneho nástupcu, preto neprípadá do úvahy ani možnosť spätného posúdenia, či osobitnej kompenzácie. Poukaz súdu na to, že účelom postúpenia pohľadávky vzhľadom na zaradenie tohto inštitútu v OZ je len zmena subjektu pohľadávky nie je argumentom na podporu záveru súdu. Analogicky totiž odporca netvrdí zmenu obsahu pohľadávky podľa zaradenia inštitútov OZ, len to, že práva, ktorých účinky tvoria verejnoprávny charakter uplatnenej pohľadávky na zaplatenie peňažného plnenia nie sú v zmysle § 121 ods. 3 OZ príslušenstvom pohľadávky ani v zmysle § 120 ods. 1 OZ, jej súčasťou, keďže sú podľa svojej povahy špecificky určené len pre subjekty konajúce vo verejnom záujme. Keďže tak nemôžu byť predmetom zmluvného postúpenia, nie je daný dôvod na vyslovenie nedostatku právomoci súdu. Z týchto dôvodov žiadala odporkyňa, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh navrhovateľa zamietne a v prípade, že sa s týmto záverom odvolací súd nestotožní, označuje za dôvod odvolania nesprávne právne posúdenie veci, na základe ktorého navrhuje, aby súd

po preskúmaní veci napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa dňa 28.9.2012 vydal opravné uznesenie, ktorým opravil záhlavie uznesenia č. k. 9C/59/2012-66 zo dňa 28.5.2012 podľa § 164 OSP, keďže do záhlavia napadnutého uznesenia opomenul súd prvého stupňa uviesť účasť vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenie na ochranu spotrebiteľa HOOS Prešov, Nám. Legionárov 5.

Odvolačný súd preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že je potrebné podľa § 219 ods. 1 OSP napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením ako vecne správne potvrdiť.

V zásade odvolací súd iba poukazuje na dôvody uvedené v napadnutom uznesení súdu prvého stupňa ako na svoje vlastné v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 OSP a preto ich do podrobnosti opakovať nebude. K veci dodáva iba toľko, že predmetom skúmania v danej veci je otázka nároku na zaplatenie dlžného poistného za zdravotné poistenie za obdobie marec až jún 1999 spolu s poplatkom z omeškania s platbou tohto poistného v zmysle zákona č. 273/1994 Z. z.. Zákon č. 581/2004 Z. z. v ustanovení § 87 ods. 1 zrušil zákon č. 273/1994 Z. z.. Podľa § 85h ods. 1, 2, 3 zákona č. 581/2004 zdravotná poisťovňa uplatňuje na Úrade nárok na dlžné poistné, nárok na poplatok z omeškania z neodvedeného alebo oneskorene odvedeného poistného na zdravotné poistenie, na ktoré mala zdravotná poisťovňa nárok podľa predpisov účinných do 31. decembra 2004. Úrad vydáva platobné výmery vo veciach poplatkov z omeškania, ak ide o pohľadávky na poistnom vyplývajúce z neodvedeného alebo oneskorene odvedeného poistného na zdravotné poistenie, na ktoré mala zdravotná poisťovňa nárok podľa predpisov účinných do 31.12.2004, teda vydáva Úrad na dohľad nad zdravotnou starostlivosťou platobné výmery v súlade s ustanovením § 18 ods. 1 písm. a/ bod 3 zákona č. 581/2004 Z. z.. Predmetom skúmania v predmetnej veci je otázka nároku na dlžné poistené na zdravotné poistenie zodpovedajúce ustanoveniu § 18 ods. 9 zákona č. 273/1994 Z. z., ktorý nárok vznikol ako dôsledok nezaplateného poistného, o čom mala rozhodnúť Perspektíva družstevná zdravotná poisťovňa a účinnosťou zákona č. 581/2004 Z. z. dňom 1.11.2004 prešla právomoc na rozhodnutie vo veciach zdravotného poistenia, ak išlo o pohľadávky na poistnom vyplývajúce z neodvedeného alebo oneskorene odvedeného poistného na zdravotné poistenie, na ktoré mala zdravotná poisťovňa nárok podľa predpisov účinných do 31.12.2004 podľa § 85h ods. 3, na Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Účelom vyberania týchto poplatkov je realizácia politiky vlády v oblasti zdravotného poistenia a ochrany zdravotnej starostlivosti. Ukladanie povinnosti platiť poplatky a podobné odvody formou zákona a metódy a spôsoby ich vynútenia tejto povinnosti, sú prejavom mocenského oprávnenia štátu a tohto postavenia sa štát za súčasného právneho stavu nemôže zbaviť. Pokiaľ teda zákonodarca určil orgán, ktorý je vrámci vymedzenej pôsobnosti oprávnený rozhodovať o právach a povinnostiach vyplývajúcich z predchádzajúceho zákona a súčasne ho poveril výkonom dohľadu nad verejným zdravotným poistením, potom tento orgán „Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou“ je oprávnený a súčasne povinný konať o uplatnených nárokoch bez ohľadu na to, kto si tento nárok uplatnil. Vyberaním poplatku sa realizuje verejnoprávny nárok štátu stanovený na základe zákona a medzi účastníkmi konania teda nejde o občianskoprávne prípadne obchodné vzťahy, z ktorých prípadné spory by vrámci svojej právomoci riešil súd v občianskom súdnom konaní. Nedostatok právomoci súdu je neodstrániteľnou podmienkou konania podľa § 104 ods. 1 OSP, na ktorú je potrebné v zmysle § 103 OSP vždy prihliadať. Pokiaľ odporkyňa namieta otázku aktívnej legitímácie navrhovateľa, tak táto môže byť posudzovaná až v konaní o merite veci a nemá prednosť pred skúmaním právomoci súdu na konanie v danej veci. Tak ako uviedol súd prvého stupňa, nedoplatok na poistnom na zdravotné poistenie je dlhom z práva verejného a charakter týchto pohľadávok zostáva zachovaný a nemôže sa meniť a to ani vtedy, ak došlo k postúpeniu pohľadávky na iný subjekt. Daná problematika bola riešená Najvyšším súdom Slovenskej republiky rozhodnutiami, na ktoré poukázal súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí.

Odvolačný súd preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 písm. c/ OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.